

Maria, Friederike og Håkon vil gøre en forskel for naturen med deres virksomhed: - Der er ikke noget quickfix for vores miljø

Maria Lund Paulsen, Friederike Gründger og Håkon Narjord står bag virksomheden LakeAid, hvor de med en særlig teknologi renser søer, fjorde og havmiljøer for at sikre liv i vandområderne. Foto: Emma Ege Petersen

Med deres virksomhed Lakeaid med base på Sydfyn vil Maria Lund Paulsen, Håkon Narjord og Friederike Gründger gennem en særlig teknologi rense søer, fjorde og andre vandmiljøer med håbet om, at kunne være med til at sikre livet i vandmiljøer før det er for sent.

12 okt. 2023 kl. 07:55

Emma Ege Petersen emepe@jfm.dk

Svendborg: Billeder fra flere forskellige fjorde og farvande rundt omkring i landet med iøjnefaldende gølge havbunde har den seneste tid printet sig fast på manges nethinder. En ny

rapport fra Aarhus Universitet viser, at iltsvindet i de danske farvande, herunder også i Det Sydfynske Øhav, er steget markant siden 2010.

En virksomhed med base i Svendborg vil være en del af løsningen for at forberede vilkårene for livet i landets vandområder, så dyr, planter og mikroorganismer forhåbentligt ikke forsvinder endegyldigt fra åer, søer og fjorde.

Med en særlig teknologi kaldet nanobobler, der kan ilte søer, fjorde og vandløb langt mere effektivt end andre metoder og skabe bedre betingelser for liv i vandet, vil Maria Lund Paulsen, Håkon Narjord og Friederike Gründger, der står bag virksomheden Lakeaid, være en del af løsningen for at forbedre vilkårene for livet i vores vandområder.

- Jeg synes, vi er sløve i Danmark. Vi ved godt, hvad der skal til, og vi har vidst det i 50 år, så det er bare at tage sig sammen og gøre noget, i stedet for at blive ved med at snakke om at gøre det, siger Maria Lund Paulsen.

Håkon Narjord er uddannet ingeniør, mens Maria Lund Paulsen og Friederike Gründger begge er marinebiologer. Selvom de er klar over, at en enkelt virksomhed eller teknik naturligvis ikke kan løse problemet med iltsvind i vandområder alene, vil trioens virksomhed bidrage til at skabe balance i de danske vandområder, så der forhåbentlig forsat kan være liv under vandoverfladen.

- Jeg ser absolut, at der er et behov for, at der er nogen, der gør noget. Jeg tror virkelig på, at handling kan føre til forandring, siger Maria Lund Paulsen.

Tilsammen har Maria Lund Paulsen og Friederike Gründger mere end 20 års forskning inden for vandområder kombineret med Håkon Narjords viden om ingeniørfaget og interesse for området. Trioen bag Lakeaid brænder for deres fag, men de er også meget bevidste om, hvordan de vil drive virksomhed.

- Vi er nok lidt atypiske iværksættere, for det er ikke vores drøm at tjene styrtende med penge og drive en kæmpe stor virksomhed. Vores drøm er at kunne styre vores tid selv, være meget sammen med vores børn og lave noget, vi synes er meningsfyldt for miljøet, siger Maria Lund Paulsen.

I foråret 2021 stiftede Maria Lund Paulsen og Håkon Narjord virksomheden Lakeaid, men parret fik dog hurtigt endnu en partner i foretagendet.

Friederike Gründger, der dengang delte kontor med Maria Lund Paulsen på Aarhus Universitets Institut for Bioscience, var allerede fra begyndelsen klar over, at hun gerne ville være en del af projektet.

- Da Maria første gang fortalte om sine idéer for projektet kunne jeg bare mærke, at jeg måtte være med, for det er virkelig vigtigt, siger Friederike Gründger.

Missionen er ifølge Maria Lund Paulsen at forny den måde, vi tænker naturgenopretning i vandmiljøer.

- Gennem min forskning har jeg erfaret, at det er meget begrænset, hvad vi har af virkemidler. Vi håber, vi i samarbejde med andre kan være med til at løse problemet, siger hun.

Maria Lund Paulsen har altid haft lyst til at grundlægge sin egen virksomhed, men hun blev også hurtigt klar over, at kontrasten mellem forskerverdenen og iværksætttermiljøet er stor. I foråret 2021 deltog hun i et forløb, der bød på undervisning i alt fra udarbejdelse af forretningsmodeller til teknikker til at tale med potentielle kunder.

- Det var megafedt at snuse til noget andet end forskerverden og utrolig spændende og lærerigt at møde de andre deltagere, siger hun.

Lakeaid har været i gang i to år, og selvom virksomheden oplever flere kunder, og trioens lægger mange timer i projektet ved siden af deres job, tager de det også i deres eget tempo. Og lige netop det er helt bevidst, for de kan nemlig ikke se sig selv i den kultur, hvor iværksætteri er lig med at arbejde i døgndrift.

- Det er vigtigt for os, at det skal være 100 procent organisk vækst, og det kunne aldrig falde os ind at skulle ud at bejle til investorer, for det er slet ikke det, vi har lyst til. Vi har lige skullet finde ud af at sige til os selv, at det faktisk er okay, at vi gør det her på vores præmisser, fortæller Maria Lund Paulsen.

Trioen kombinerer flere forskellige faglige baggrunde. De deler naturligvis den faglige interesse og forkærligheden for nørderi, men når det kommer til de mere klassiske discipliner inden for iværksætteri, er det ifølge Maria Lund Paulsen Friederike Gründgers fortjeneste, at Lakeaid kommer ud over stepperne.

- Jeg synes, vi er et rigtig godt team, og vi komplimenterer hinanden rigtig godt. Jeg synes også, det er virkelig spændende at deltage i workshops om iværksætteri, søge midler og

arbejde med ting som hjemmesider og pr, siger Friederike Gründger.

For fem år siden flyttede Maria Lund Paulsen og Håkon Narjord til Danmark fra Norge, og for et år siden skiftede de Aarhus ud med Svendborg for at være tættere på Maria Lund Paulsens familie. Kort tid efter flyttede deres kompagnon også til Sydfyn.

Med flytningerne rykkede trioen også virksomheden til Sydfyn, hvor de har base i Svendborg og et laboratorium i Falsled. Og ifølge Friederike Gründger er den sydfynske placering særlig fordelagtig.

- Sydfyn er jo virkelig smuk, og så er her så mange søer og vandområder. Lige meget hvor jeg skal hen, kan jeg næsten ikke køre en tur uden at få lyst til at stoppe ind og kigge lidt nærmere på en sø, å eller et vandløb, for at se hvordan tilstanden nu er, siger hun med et smil.

Blå bog

Maria Lund Paulsen er 38 år og er opvokset på Sydfyn. Hun har en ph.d i akvatisk biogeokemi. I løbet af sin studietid boede hun blandt andet otte år i Norge, hvor hun

Handling er nødvendigt

Mange vandområder lider af næringsbelastning, som medfører en overproduktion af alger, der blandet andet skaber iltsvind i vandet og kan udvikle giftige stoffer som for eksempel metangasser. Trioen bag Lakeaid forklarer, at nanobobleteknologien kan bruges til at ilte vandet i søer, fjorde og åer utrolig effektivt, og at teknikken er mere naturlig end andre mere kemikaliefyldte alternativer. For trioen er det vigtigt, at tilbyde en løsning der er miljøvenlig og skånsom for naturen.

Lakeaids nanobobleteknologi er blandet andet blevet brugt i Tivoli Frihedens motorbådssø. Her væltede det op med metangasser, da Maria Lund Paulsen første gang rodede rundt i den aarhusianske forlystelsesparks motorbådssø. Efter tre måneder med Lakeaids iltning med nanobobler var motorbådssøens vand langt klarere og fiskedøden ikke længere et problem, ligesom mængden af dynd på bunden var blevet langt mindre.

I havet er der nogle tydelige økonomiske effekter ved iltsvind, for eksempel at fiskeriet

forsvinder, mens Håkon Narjord fortæller, at søer ofte ses som mere rekreative. Fælles for alle vandområder er dog, at langt de fleste nyder at kunne bruge dem, og her er de trods alt til størst glæde uden giftige alger og lugten af metangasser.

- Når en sø er sat ud af balance og der er tilbagevendende iltsvind, kommer der blandt andet også giftige alger. De fleste vil gerne have en ren sø, både fordi det er pænere, men også så man kan bade i den og rent faktisk bruge den som natur, fortæller Håkon Narjord.

Hvad end der er tale om søer, fjorde, de åbne farvande eller havne er det fælles for alle vandområder, at det er en ond cirkel, der er svær at bryde, når ilten først for alvor er forsvundet fra et vandområde.

- Når først et vandmiljø er så iltfattigt, at hverken dyr, planter eller mikroorganismer kan leve der, så er det ikke bare sådan lige at rette op på med et fingerknips. Der er ikke noget quick fix, når det kommer til vores miljø, siger Maria Lund Paulsen.

Forskerne har fortalt om det i årtier, men i tiden lige nu er der særligt fokus på, at en del af det dyre- og plantelivet i vores søer, fjorde og have er ved at dø ud. På trods af dygtige forskere, engagerede virksomheder samt organisationer og stor opbakning i visse dele af befolkningen, håber trio'en på, at der snart for alvor kommer ambitiøse tiltag fra landets beslutningstagere.

Maria Lund Paulsen fremhæver, at det store fokus, der blandt andet er i medierne lige nu på iltsvind i de danske fjorde, søer og have er positivt. Hun har en tro på, at det pres, der er fra befolknings side, for reel handling kan gøre en forskel. Og virksomhedsejeren og forskeren er ikke et sekund i tvivl om, at handling lige netop nu er absolut nødvendigt.

- Det betyder virkelig meget, at der er mange derude, der sætter fokus på de her problemer, for hvis det ikke allerede er for sent mange steder, så er det det snart, fastslår hun.